

Om det unevnelige

**Tormod Vaaland
Burkey**

Dr. Philos i økologi og
populasjonsdynamikk

KLIMA: Det må bli slutt på at folk snakker om «positive» effekter av klimakrisen. Riksringkastingen og andre medier har stadige innslag med idioter som snakker om hvor positivt det er for Norge at sørlandet blir den nye Rivieraen, at man kan spille golf hele året, eller hvor bra det er for shippingindustrien at Arktis snart blir isfritt. Forstår man ikke hvor usmakelig dette er?

Tidlige estimater av den globale oppvarmingen antydte at én million arter ville være dømt til utdøelse innen 2050. Siden er man blitt overrasket over at oppvarmingen går atskillig raskere enn noen hadde forestilt seg. Nå snakker man om at 20 % av alle arter vil være ugjenkallelig på vei til å dø ut innen 2050 på grunn av klimaendringene.

Å SNAKKE OM at man ikke har noe mot at det blir varmere (for eksempel i Norge), eller at man vil tjene penger på det, er så usmakelig som å si at jødeforfølgelsene hadde positive sider fordi man kunne tjene penger på gulltennene deres, eller at man kunne overta leilighetene deres. Eller at man

VIL DØ UT: Mange dyrearter vil antakeligvis dø ut som en konsekvens av klimaendringer.

Foto: Aleksander Nordahl

ser det positive i Røde Khmers massakrer og krigene i sørøst Asia – for eksempel at det blir litt bedre plass på strender og andre turistdestinasjoner for dem som vil reise på besøk dit. Bortsett fra at denne gangen er det ikke bare snakk om et antall enkeltindivider som drepes, eller en enkelt folkegruppe, men hele arter. Det er ikke bare at lengre golfsesong i Norge kommer på bekostning av millioner av klimaflyktninger i andre land. Isbjørnene vil drukne eller dø av sult. De menneskeskapt klimaendringene vil utrydde millioner av andre arter.

Å SE ETTER positive aspekter ved en global katastrofe som man selv er medskyldig i er så grelt og så forkastelig at man blir kvalm. At voksne mennesker tør si høyt at

de gjerne så at det ble litt varmere her i landet vitner om en uakseptabel bevisstløshet og en mildest talt usmakelig selvopptatthet. De bør forties istedenfor å gis et offentlig talerør. De bør beskyttes mot seg selv.

DRIVHUSEFFEKTEN trenger ikke bety at det blir varmere overalt, i hvert fall ikke på kort sikt. Variasjonen vil øke i takt med gjennomsnittstemperaturen. Og den kan sette i gang en ny istid. Man griper seg selv i å håpe på at en ny istid kan stanse den menneskeskapt oppvarmingen. Det virker ikke som om vi tar oss sammen i tide til å stanse utviklingen selv. En ny istid ville forhåpentligvis bety slutten for det økonomiske og sosiale system som har skapt klimakrisen, avskogningen og masseutryddelsen av andre arter som vi mennesker er skyld i. Kanskje lærer vi at verden ikke tåler så mange mennesker. I hvert fall ville det gi andre arter en ny sjanse til å overleve som de ikke har så lenge vi fortsetter å ture frem som vi gjør. Vi trenger ikke bare et lavere gjennomsnittlig forbruk, færre mennesker og et økonomisk system som ikke er predikert på evig vekst. Vi trenger en etikk som også omfatter andre arter. Du skal ikke tåle så inderlig vel den urett som ikke rammer deg selv.